

BARCS és VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

<p>Megjelenik hetenkint egyszer V a s á r n a p .</p>	<p>Felelős szerkesztő és kiadó társ: Skribanek Géza</p>	<p>Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Nyílttér sora 20 kr, Hirdetések nagyság szerint.</p>
<p>Kvóta és kiegyezés.</p> <p>Csapjuk félre a politikát ebből a fontos kérdésből, mely most a nemzet képviselőinek zöld asztalán vár megoldásra! Válasszuk külön belőle mindazt, a mi az exigenciák tudományához tartozik, s tárgyaljuk higgadtan, komolyan azt, ami belőle ekkor visszamarad s ami súlyosan érinti valamennyiünk anyagi érdekét: tárgyaljuk <i>a kvótát, mint közgazdasági kérdést.</i></p> <p>Mert a kvóta tisztán, leszűrve, ugyanis csak közgazdasági téma.</p> <p>A mi a politikával való kapcsolatot előidéz, az a <i>kiegyezés</i> többi kérdése, a melyekre nem is forognak fenn nagy differenciák a két államfél között, sőt a melyekre nézve a kormányok már kölcsönös engedelmények alapján tűrhető megegyezési pontokat találtak is. A politikai kérdés tehát pihenhetsz, mikor e lap hasábjain a <i>kvótát</i>, mint a nemzeti közgazdaságnak egy fontos kérdését tárgyaljuk.</p> <p>Ugyan hát mi is tulajdonképpen az a kvóta?</p> <p>Akárhányszor megmosolyogtam azokat az elhangzott nagyhangu programbeszédeket, melyek nagy képpel és kellő fontossalással beszéltek az elmúlt vá-</p>	<p>lasztások alatt a nagy közönségnek, a választók összességének a kvótáról. Mosolygásra késztet ma is, a mikor intelligensnek tartott embereknek adom föl azt a kérdést, hogy mi is hát az a kvóta? Mintha kemény mogyorót kellene feltörni a fogaikkal, úgy megmegrágnák a szót, de határozott választ száz ember közül egy is alig tud adni azok közül, akik különben szeretnek politizálni.</p> <p>Hadd mondjuk el röviden a gyengébbek kedvéért, hogy mi hát a kvóta?</p> <p>Ausztriával közös ügyeink vannak a hadügyben és a külügyek intézésében, valamint 10—10 évenként megújítandó vámterületi közösségben. A két első közösügy csak kiadással, még pedig nagy kiadásokkal jár, a hadsereg fönntartása és a külügyi képviselő költségei roppant összegeket emésztenek föl. Ezeknek a költségeknek fedezésére fordítatnak első sorban a közös vámbevételek. De a közös költségek ebből nem futják ki teljesen; van még egy összeg, mely mintegy 90 millió körül ingadozik, melyet a két államnak kell fedezni s <i>ennek az összegnek az elosztása képezi azt a vitatárgyat, mely fölött 30 év óta vitatkoznak a két állam politikusai.</i></p> <p>Ez a kvóta kérdése! Mennyit fizessen a közösügyi fedezetlen</p>	<p>kiadásokból Ausztria és mennyit Magyarország?</p> <p>Tehát ez a kvóta nem adó, amit Ausztriának fizetünk, hanem közös költségekhez való hozzájárulásunk aránya.</p> <p>Eddig Magyarország 31·4%-ot fizetett a közös költségekhez, a többi Ausztria fedezte. Ausztria hatalmas közgazdasági forrásai lehetővé teszik, hogy ő viselje a tulnyomó magasabb részt, mert ez a 31·4%, a mit eddig fizettünk, a mi erőnket eddig is túlhaladta s akkor, a mikor az első kvótarányt megállapították, a mi politikusaink hallatlan terhet vettek az adósságokban vergődő, háboruk és elnyomatás által elgyötört magyar nemzet nyakába.</p> <p>Ezt a 31·4%-os kvótát szomorúan türtük 30 éven át; most, hogy közgazdasági életünkben némi fellendülés mutatkozik, hosszú kimerítő betegség után lábbaadozó félben vagyunk, s kezdjük érezni ereinkben az erőteljesebb vérkeringés hatását; Ausztria megrohan bennünket s lehetetlen számításokkal, tarthatatlan okadatlással le akarja szedni rólunk azt a kis izmot, a mit sikerült visszaszerezniünk, s hallatlan terheket akar a nyakunkba akasztani.</p> <p>Most azt mondják odaát, fizessetek ti 43 százalékot az eddigi</p>

T Á R C Z A.

Kirándulás a Rigi hegyre.

— Utirajz. —
Irta: *Banovszky Gyula.*
(Folytatás.)

A Rigi-Kulm a legészakibb és legmagasabb pontja a csoportnak; ezen egyedül álló és három oldalról meredeken emelkedő hegyesücs, fenn pázsittal benőtt térséget képez; melyről azután az egész végnélküli panoráma láthatóvá lesz, több mint 500 kilométer körületben; kezdve a havasokon és végezve a messze elterülő lapályon egész a fekete erdőig.

De nézzük előbb az utazást.

Oberarth 448 m. magasságu állomásról hegynek fölfelé indult vonatunk, nem sokára egy hegyi patak hidján haladtunk át, majd egy kis alagut következett és egy második hid is; a tájék mindig szebben bontakozik ki.

Balra, hegy és völgy váltakozva társul élénk, jobbra a hegyoldal fenyves er-

deje sötétlik, néhol kisebb vizesések zuhoghatnak alá.

A harmadik hidnál azonban hirtelen változik a kép, itt a pusztulás szomorú képét látjuk, egy nagy romhalmaz, óriási sziklatömbök hevernek rendetlenül össze vissza; itt a század elején nagy hegyomlás történt.

A Rossberg déli oldalán volt 1000 méternyi magas hegy-csücs, nagy fenyves erdejével együtt, leomlott a völgybe; a sok esőzés által átázott agyagréteg nem bírta meg a roppant sziklákat.

Ily területen át haladtunk Goldau állomásig, mely már Uj-Goldaunak nevezhető, mert a régi hasonnevű falu ott van mélyen lenn, a szikla tömbök alatt, elpusztult a nagy hegyomláskor több faluval együtt.

Az „Arth-Rigi-Bahn” című tájékoztató könyvecske, melyet az uton vettünk és melyből itt már több adatokat felhasználtam; leírja e roppant pusztulást is.

Ebből csak annyit említek fel, hogy 5 négyzet kilométernyi területen, hol előbb édeni szépségű völgy örvendeztette az

embereket, most romhalmaz van; a goldauai templomban meg van e völgy egykori képe és egy emlék táblán meg vannak örökítve az akkor elveszett lakosok nevei; 457 ember pusztult el, 3 faluval együtt.

Goldaut elhagyva, egy darabig még mindig a romhalmaz között visz a vonat, majd egy szép viadukton át mindig föllebb emelkedik, fent balra már látható a Kulm hegyesücs, lent a zugi tó és az Arthi völgy, azután a nagy romhalmaz, mely oly viszás érzést kelt.

E sziklák mögötti magaslaton egy bucsujáró kápolna van, a Steinerberg ez. lentebb Steinen nevű falu van; e mögött nagy hegyek emelkednek a Kaiserstock és az óriási Schwyezi hegyek; tovább már a keleti alpesek mutatkoznak, a Säntis és a Glarniseh csoportok; lentebb a nagyon szép Schwyezi völgy a lowerzi tóval látható, a völgy oldalban több falu, köztük az igen csinos Schwyez mezővároska.

E közben meredek uton fölértünk Kräbel nevű állomásra, 765 m. magasságban. Innen már a kilátás mindig szá-

31.4 helyett. Tehát 12%-kal akarják fölemelni a terheinket, vagyis évenként több mint 10 millióval. És vajon honnan veszik ezt a 43%-os kvótát a mi tisztelt és jóakaró szomszédaink?

A népesség arányszáma — ezt mondják, — olyan, hogy a lakosság 43 százaléka lakik Magyarországon, 57 százaléka Ausztriában. Tehát ez legyen a kvóta-kulcs!

Oh sancta simplicitás! Nem akarjuk azt mondani, hogy ez az indokolás hülyeség, hanem mondjuk, hogy *együgyűség*, vagy ha úgy tetszik, hát a legszörnyűbb rövidlátás és rosszakarat. A gazdag, a hatalmas, a sűrű népességű Ausztria, melynek kiterjedt gyáripára, óriási kereskedelme évszázadokon át gyarmatként kezelte és szipolyozta Magyarországot, ez az Ausztria velünk szemben most egy olyan játékra vetemedik, melyet egyenesen megfoghatlannak kell mondani.

Magyarország, — sajnos, — szegény még mindig. Ipara a fejlődésnek még azt a pontját sem érte el, melyet Ausztria már 30 év előtt, tehát a kiegyezés megkötésekor, régen élvezett, mely hatalmas ipar rengeteg adózási objektumot képez. Földadónk sokkal magasabb, mint Ausztriáé, adózási képességünk sokkal kisebb, mint Ausztriáé, nyersterményünket a közös vám védelme alatt Ausztria nyeri el s Ausztria ipari terményeit a közös vám oltalma alatt a mi nyakunkba sózza magas áron, versenytársak nélkül.

Tehát, ő diktálja nekünk a mi terményeink árát, és ő maga diktálja nekünk az ő iparezikkeitnek árát is. Mi olesón adunk neki, drágán veszünk tőle a közös vám mellett.

De azért rajtunk még egyszer eret akar vágni. Egy türelmes

badabb lesz: észak felé messze látni be a vidéket.

Ezután a Kräbelwandhoz értünk, ez a pálya legveszedelmesebb része, mert az itt egy meredek hegyoldalba vágott keskeny uton halad, alattunk nagy mélységben az arthi völgy ismerhető fel. —

Egy alagut következett ezután, majd feyves erdők a melyekben valóban kellemes hűs léghen utazhattunk tovább; oldalt egy hegyszakadéokban patak zuhogott alá, nagy robbajjal a roppant mélységbe.

E vadregényes helyen szeretünk volna tovább időzni, de a kis mozdony erősen puffogva törekedett mindig föllebb; egyszerre egy hatalmas nagy kopár hegy oldal mellett találtuk magunkat; ez a Rothfluh magaslat; — közben még egy szép vizesést is láttunk, melyet a Rothenfluh-patak képez; ezen áthaladva értünk a váltó vágányokhoz, hol a felülről jövő vonattal találkoztunk; itt már 1153 m. magasságban haladtunk; legelő nyájak láthatók erre. —

Innen ismét erdőségeken, alaguton haladtunk át és elértük az 1317 m. magasságban levő Klösterli állomást, mely

báránnyról két bőrt huzni, ez az osztrák urak jelszava.

Mert különben nincs értelme annak, hogy a kvótát a népesség arányában vessük ki. Ez olyasvalami volna, mintha például X. gróf 2000 holdas földbirtokos azt mondaná hogy János gazda, a 100 holdas kisgazda is fizessen annyi adót, mint ő, mert János gazda családjá is 8 tagból áll, mint az övé. Tehát nem a jövedelem szerint, hanem a népességszám szerint vessék ki a közös állami terheket.

De erre már X. grófot kivennék a fundusából, ha ilyesmit merne csak említeni is, vagy pedig rosszabb esetben bevinnék az örültek házába, hogy gondolkozzék a fölött a kérdés fölött, hogy tíz szegény ember vagyona és tíz gazdag ember vagyona között és teherviselő képessége között van-e valami különbség vagy nincs.

De ne foglalkozzunk tovább ezzel a közgazdasági monstrummal. Adjuk át Beer urat és az osztrák kvótabizottság tagjait az európai nemzetgazdák ítéletének, akik ezt a szörnyűséget majd fel fogják jegyezni a nemzetgazdaság történetének lapjain, hogy a jövendő nemzedékek is jól mulassanak az osztrák nemzetgazdaság bölcseségének hosszuhajuságán, hogy ne mondjuk rövideszűségén.

A kvóta kérdésében egy megdöntetlen tétel van. Az, hogy 1868.-ban a 31.4 százalékos kvótával erőnket felülmuló terhet vállaltunk. Akkor az igazságos kvóta 25 százalék lett volna, vagy ha a jövedelmi adórendszer elfogadhatunk volna alapul: akkor 29 százalék. De mi fizettük a 31.4 százalékot harmincz éven át „politikai tekintetből”, mint akkor mondták a mi politikusaink. Most azonban semmi ok sincs arra, hogy tovább is „politikai tekintetekre” legyünk

egy minden oldalról magaslatok által védett kies hegykötőben terül el, és bucsújáró hely régi idők óta; régi templom és kapucinus kolostor van itt, hol betegek is nagyobb számmal tartózkodnak, mert Klösterli gyógyhely is; az állomástól néhány lépésnyire szép szálloda is látható.

A nyáron át itt tartózkodó pásztorok építettek ide az 1680-as években egy kis kápolnát, mely később nevezetes bucsújáró helylyé lett, tömegesen jöttek ide a betegek, s gyógyulást találtak, úgy, hogy később 1720 körül templomot építettek itt és a kapucinus szerzetesek kis házat is kiépítették, hogy a betegek és zarándokoknak helyt adhassanak.

Klösterlitol ismét fölfelé haladunk; erre már mindig gyérb a fa, de annál terjedelmesebb legelők vannak; a legközelebbi állomás Staffel 1605 m. magasságban; itt az állomáson gyermekek alpesi rózsza és havasi gyopár eszokokat árulnak az utasok között.

Felérve végre innen a külmi állomásra, mintegy varázsütésre, egyszerre láthatóvá lesz a nagyszerű tájkép, az északi és keleti Schweizba.

szorulva, mert az a nézet, hogy a kiegyezés ránk nézve valami nagy főnyeremény volna, már rég meg van ezáfolva, és reá léphetünk a reális gazdasági alapra, vagyis arra, hogy Magyarországnak ninesen elajándékozni való egyetlen garasa se s mi teljes erővel követeljük a kvótának a legreálisabb alapon való kiszámítását.

Akár a fogyasztási adók, akár az állami jövedékek, akár a vasuti és kereskedelmi forgalom adatait, akár pedig az eddig pontosan nem ismert nemzeti vagyont vesszük a kvóta kiszámítás alapjául: a mi hozzájárulásunk sohasem haladhatja túl a 32 százalékot, mert valamennyi kiszámítás e százalékon alul eső kvótaösszeget biztosít számunkra.

A magyar kvótabizottság — hála Istennek! — ezen az alapon áll s nincs is okunk kételkedni abban, hogy ez alaptól nem is fog tágitani.

Gelléri Miksa.

A zenei oktatás rendezése.

A vallás-és közoktatásügyi miniszter legújabb rendeletet adott ki a zenei oktatás tárgyában, melynek részleteihez ha férhet is szó, általában véve örömet keltet a zene komoly művelői között.

Örvendetes már maga az a körülmény is, hogy a mi fölött annyiszor sópánkodtunk, végre a zeneművészetet sem tekintik többé a magasabb és irányadó körökben nemesak mostoha, de elhagyott gyermeknek.

A legnagyobb örömmel mondunk pedig köszönetet Wlassics Gyula miniszter urnak, a ki figyelmét a kulturális érdekek védelmében és megerősítésében a zeneművészetre, illetőleg ennek alapjára, a zenetanításra is kiterjesztette s ezzel érdemeit egy ujjal gyarapította.

A miniszternek szándéka van —

Alattunk majdnem függőleges mélységben látjuk a vierwaldstädti tavat, tovább Lucern várost a komor Pilátus hegytől beárnyékolva, és azontul a messze elterülő lapály területet, számtalan falvakkal, rétekkal, vetésekkel, erdőkkel, a láthatár végén a kék Jura hegység zárja be a képet, melyet elfeledni nem lehet többé.

Ellenkező irányban pedig a havasok hosszú láncolata fénylik, mely keleten az appenzelli kantonban a Sántissal kezdődik. A Rigihez közelebb az alpesek közül leginkább feltűnik a Glärnisch hatalmas, hóval fődött orma.

Észak felé látjuk lenn a mélységben a zugi tavat, egész kiterjedésében és az arthi utczákat, és a távolban a régi muri apátság nagy épületei fehérlenek, ezek mögött a Habsburg emelkedik, tovább az Ütli hegy és Zürichnek egy része ismerhető fel távesővel; végre a láthatár végén, a messzeségben, a fekete erdő sötétlik.

A Rossberg felé a loverzi tó látszik a két lombos szigettel.

(Folyt. köv.)

mint azt nem rég azelőtt Harrach József javasolta egyik átiratában —, hogy a zenei oktatást bizonyos idő múlva az egész országra nézve egységesen szabályozza.

Addig is azonban felhívta az egyes intézeteket, hogy csak olyan tanerőket alkalmazzanak, a kik az „Orsz. magyar kir. zeneakadémia“ zenetanár-vizsgáló bizottságtól képesítő oklevelet nyertek. Tanítási rendszeröknél pedig vagyék mintául az „Orsz. magy. kir. zeneakadémia“-t, hogy annál könnyebben illeszkedhessenek bele annak idején abba az egységes szervezetbe, melylyel a zenetanítás ügyét rendezni fogja.

Gyakran panaszkodtunk zenei műveltségünk fogyatékoságáról, sőt sok helyen hiányáról s ennek oka főleg a kisebb vidéki helyen nagyrészt az avatatlan zenemesterek módszertelen tanítása volt.

Ilyen sok kétes existencia, vagy képzelődő egyén, a ki már nem tudott vagy nem akart tovább tanulni, felesap zongoramesternek, hegedű-mesternek, tanít ólcsó pénzen, a hivatottak megkárosításával, egy sereg növendéket; mikor maga sem tud annyit, mint a mennyit egy jobb mesternek vagy egy szabályos tanrendszerrel bíró konzervatoriumnak csak közepes tehetségű növendékei is tudnak.

Nagyon üdvös dolog a rendezetlen viszonyok megszüntetése.

Ha megköveteljük, hogy a mindennapi műveltség elemeire oklevelet szerzett, rendszeresen képzett tanítók oktassák a gyermekeket, nem kevésbé jogos és szükséges, hogy egy arra hivatott testület bírálja meg, vajjon nyugodtan rábízhatja-e egy szülő gyermekének zenei kiképzését a jelentkező zenetanárra. Van-e valóban bizonyítványa, diplomája, mely erre nézve megnyugvást nyújthat.

Kontárok vissza éléseit nem szabad tovább hagynunk.

A ki igazán képesítve van, érzi rátermettségét, tudását, az nem fél megjelenni a vizsgáló bizottság előtt, feltéve, hogy már olyan korban van, hogy multja elég biztonszágot szolgáltatott szakképzettségéről; fiatal koruk azonban, kik még nem produkáltak semmit sem, a saját érdekében teszik jól, ha képesességükről nyilvános bizonyítékot adnak.

Igaz, hogy a zene szabad művészet és vannak, a kik zeneintézeteken kívül lettek nagy mesterekké. No de ezeknél sem volt eset rá, hogy ne tanultak volna hivatott mesterektől. Most mint minden tudomány, úgy a zenei tudomány is, mai fejlett állapotában századok lángelmeinek fokozatos fölfedezéseiben, a segédtudományok, mint pl. az aukusztika és mechanika törvényeinek nyomról-nyomra való fölismerése és tisztázódása alapjaira épült föl: ezt pedig mind egy agy önmagától, naturalis uton nem képes megismerni.

De viszont van egy megjegyzésünk.

Ha a miniszteri rendelet nem módosítatnék olyan értelemben, hogy azok az idősebb zenetanárok, a kik hivatottságukról és képességükről, működésükről már próbát tettek, mint más átmeneti intézkedéseknél is történt, fölmentessenek az alól, hogy oda álljanak a vizsgáló bizottság elé: ez nagy igaztalanság lenne.

Annyit megérdemelnek és megkívánhatnak ők, hogy ne vagyék növendék számba, hanem igattassanak be, minden

további nélkül, a zenetanárok soraiba és jelentessenek ki kvalifikált zenetanároknak.

A zenei képzés reformja az, hogy jövőre biztosítva legyen a cél, nem pedig esetleg az, hogy a rendelet félremagyaráztassék és az érdemes, kipróbált zenetanárok faggatásoknak legyenek kitévő.

Ságh József.

H i r e k.

— **A Baros-Kaposvári vasut** kiépítéséhez az e hó 3-án tartott megyei közgyűlésen 217000 frt. lett megszavazva, mely most már lehetővé teszi a nevezett vasutvonal kiépítését. A megszavazott összeg kivül hiányzik ugyan még kisebb összeg a vasut kiépítéséhez, a melyet egyeseknek a részvényekkel hozzájárulása által vélnek pótolni. A határozat most a ministerium előtt van jóváhagyás végett. A vasutat — a mint halljuk, daczára egyes érdekelt földbirtokosok áldozathozatalának — Barestől építik ki, abból a szempontból, mivel a vasut jövőjéhez előnyösebb lesz, ha ily nagy vasuti központtal lesz összekötve.

Menetrend változás. Május hó elsejével a személyszállító vasutakon új menetrend lépett életbe s hogy olvasóink a Baresra érkező s Baresról induló vasutak menetrendjéről helyes tájékozást nyerjenek, a lapunkban állandóan közölt vasutak menetrendjét az új változásoknak megfelelőleg kiigazítottuk.

— **Közgyűlés.** A nagyatádi járásköri tanító-egylet folyó hó 11-én Csokonnyában, a róm. kath. iskola helyiségében délelőtt közgyűlést tart. A közgyűlés tisztújító, illetőleg újraalakuló közgyűlés lesz s melyre nem csak az egylet tagjai, hanem a nagyatádi és a baresi járás területén működő összes tanítók is meghívotnak azon czélból, hogy a megosztott nagyatádi járás s az ujonnan szervezett baresi járás tanítói vagy egy közös egyletté alakuljanak, vagy ha ez lehető nem lenne, külön-külön járásköri egyletet szervezzenek s lehetőleg magukhoz öleljék azon tanító-társakat is, kik a megyei általános tanító-egyletnek nem voltak eddig tagjai.

— **A nagy-atádi Szt. Ferenczrendü zárda,** mint tudósítónk írja, új házfőnököt kapott. Ugyanis Nagy Béla eddigi h. plebánost és házfőnököt Szigetvárra helyezték nyugalomba s helyébe Czonár Celestint nevezték ki N. Kanizsáról. A kinevezett új házfőnök hosszabb ideig kiskanizsai hitoktató volt, legutóbb pedig a somogy-szent-miklósi plébániát adminisztrálta. Mint halljuk, Czonár Celestin a n. kanizsai szentferenczrendi háznak igen rokonszenves tagja volt s a nagyatádiak csak örülhetnek, hogy ilyen kedves egyéniség került oda plebánosnak.

— **Uj lap.** Szigetváron — mint tudósítónk írja, napilapot szándékoznak kiadni. Ha a hír való, esudálkozunk rajta, mert ott, hol egy hetilap sem tudott existálni, hogy tud majd egy napilap fennállni.

— **Grünfeld N. Kanizsán.** Grünfeld Alfréd es. és kir. kamara zongora művész, ki városunk közönségét csak nem rég gyönyörködtette játékával, e hó 4-én a n. kanizsai kasinóban hangversenyezett

igen nagyszámu s előkelő közönség jelenlétében. A nagy művészt gyönyörű játékáért, de különösen a saját szerzeményű Fauszt Fantaziájának eljátszása után szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta a közönség s melyért aztán hálából a „Böréger keringő“ változataival tetézte be Grünfeld a gazdag műsort.

— **Jégeső.** A mult vasárnapi vihar, mely városunkon is keresztül vonult, nem mindenhol mult el minden kár nélkül. Így Szigetváron és a vidékén, mint bennünket értesitenek, jégesős is volt. Tolna és Baranya megyékből is e napról nagyobb jégesőt jelentenek; így Zombán egy teljes óráig esett a jég s bőven kijutott Bonyhádnak, Kakasdnak, Belacnak, Nádasdnak is. Két nappal ezelőtt pedig Bába község határát tette tönkre.

— **Árpád sirja.** A kultuszminister hosszabb leiratot intézett a főváros közönségéhez honalapító Árpád sirjának fölkuatása ügyében. A minister kijelenti, hogy bár egyesek sok becses anyagot adtak át neki, irodalmi kutatásokat nem tehetett, mert erre a célra pénz egyáltalán nem állott rendelkezésére. Ily körülmények között a történelmi társulathoz fordult, a mely azonban csak arra volt hajlandó, hogy egy kiküldendő bizottságban a társulat részéről néhány szakférfiu közreműködjék. Minthogy pedig a minister ma sem rendelkezik pénzzel, azt látná legcélszerűbbnek, ha az egész ügyet a főváros régészeti szakbizottsága venné át, mely az akvinkumi ásatásokra előírányzott összeget egészben, vagy részben erre a célra fordíthatná, annál is inkább, mert Árpád sirját különben is Akvinkum táján kell keresni. Fölkéri tehát a minister a várost, hogy ezen hazafias föladatot az ásatásokkal kapcsolatosan vállalja el. Együttal a minister elküldötte Wekerle László dr. tanfölgyletnek és Petneházi Petény Ottónak Árpád sirjára vonatkozó műveit is. — Többet már csak nem tehetünk Árpáért, különösen mikor még pénz sincs erre a célra!

C S A R N O K.

Csendes este, nyári este . . .

*Csendes este, nyári este,
Hány csillag vet fényt öledbe?
Talán elszállt lelkek azok
A sok halavány csillagok?!*

*Csendes este, nyári este,
Harmattal a virág telve . . .
Talán bánat könyük azok,
Mit lesirtak a csillagok?!*

*Csendes este, nyári este,
Csalogány sir a ligetbe:
Elmereng a lelkem dalán,
— Eszembe jutsz halvány kis lány! . . .*

*Csendes este, nyári este,
Alkonyszellő süg epedve:
Még simítja a homlokom . . .
— Bucsucsókd, azt gondolom . . .*

*Csendes este, lágy öledbe'
Hány boldog szív csüng merengve?*

Vagy több sir zokogva talán
Eltűnt, kihamvadt csillagán! . . .

Skribanek Géza.

Zengő kövek és beszélő fejek.

Irta: Erschinger Jánosné.
(Vége.)

És vajon miért ne birhatnának kövek is oly tulajdonsággal, hogy belőlük hangot csalhassunk ki, ha különböző nagyságu és vastagságu fadarabokból, ha szalmából font álványra tesszük, lehet az u. n. „fa-harmonikát“ összeállítani? mely lemezek két kis kalapácsal ütögetve, ugyan tomba hangokat hallatnak, de azért nem tagadható, hogy van bennük némi harmonia. Amennyiben azonban némely közet sok érczet tartalmaz, különösen a bazalt és granit, azért minden esetre alkalmasabbak a kövek a fánál hangadásra.

Csodálatra méltóak a Skotiától északkeletre levő Hebridák sziget csoportjának Staffa nevű szigetén emelkedő Fingál—csuesnak nevezett magaslat bazalt oszlopai. Ezen oszlopok hangot adnak nemcsak akkor; ha a tenger hullámai hozzájuk csapódnak, hanem még a fölöttük levő barlang menyryezetéről lecsapogó vízesések is, oly zenét csalnak ki a sziklából, hogy a hallgató földöntuli zenének véli. A barlangot e csodálatos sajátága után „zengő barlangnak“ nevezték el.

Ha egy bazalt oszlopot szabadon függő helyzetből, egyik élével szilárd alpra támasztunk fel úgy, hogy az a lappal legalább 35°-nyi szöget képezzen, csengő hangot ad, mihelyt vaspálczával megütjük.

A mi a beszélő fejet illeti, azok gépezete igen egyszerű volt, amennyiben egy hosszú nádszál, melynek egyik végébe ember beszélt, adta a hangokat. Orpheus beszélő feje Lesbos szigetén a görögök, és persáknak ily módon mondta el a jóslatait.

II. Sylveszter pápa, kit előbb tudós Gerbertnek neveztek, sok oldalú fisikai és chemiai ismeretei, valamint találmányai miatt kortársai sokáig bűvésznek tartottak őt találta fel a vízműves orgonát, több hydraulikus gépet és beszélő fejet készített. K. u. 1000 esztendő táján nagy Albert, kit Sándor pápa regensburgi püspökké nevezett ki, de ki két év múlva, saját kérelmére egy kölni kofostorba vonult vissza, hogy kedvenc tudományainak a mechanika, fizika és természettudományoknak élhessen, tökéletesítette Gerbert művét; ő érczből oly fejet készítette, mely beszéd közben arcizmaait mozgathatta. Természetes, hogy e tudóst varázslónak minősítették.

Lucian beszéli, hogy Aesculap szobra is beszélésre volt berendezve, t. i. a szobor szájából hátrafelé a szobor belsejében egy daru gégeje volt alkalmazva, ha valaki a csatorna hátsó nyíláson át beszélt, ezen csatornán keresztül úgy halatszott a hang, mintha a szobor szájából jött volna.

Az alexandriai szobroknál ugyan ezen berendezést találták.

II. Károly palotájában volt egy fából készült fej, mely a feltett kérdésekre felelt, de természetesen csak úgy teljesítette e feladatát, ha az előbb említett módon

beszélt valaki a szomszéd szobában a csatorna másik végébe.

Sant A. ur reggelenként tisztán hallotta az egyiptomi Memnon szobrok zengését, melyet a granit fennemlített sajátágának tulajdonít. Salverte A. azonban tisztán művészetnek, a régi egyiptomi népámitó papság szemfényvesztésnek tekintti és a Memnon szobrokban egy összetett szerkezetű gépezetet sejt, mely gyűjtő lenesékből, emelőkből és kalapácsokból áll. Szerinte a lenesék által gyűjtött nap sugarak adják a szerkezetnek a mozgató erőt s idézik elő a csodálatos hangokat.

A leghiresebb akusztikai (hangtani) csoda-mű azonban a Jebel Narkons vagy harang-hegy, ez egy alacsony homokdomb köves Arabiában, azon félszigeten, melyen a Sinai hegység emelkedik.

Ez a domb oly hangokat hallat, melynek erőssége a hajtó csiga pergése és a mennydörgés moraja között váltakozik, miközben lejtőin vagy természetes, vagy művészeti okokból a homok leperog. Nille Hugó geologus nem régen egészen hasonló tüneményt tapasztalt egy homokdombon Angolországban, lehet, hogy ama hangok, melyeket Jebel Narkons ad, szintén csak ismétlődő zörreje vagy dörgése, a lejtőkön lecsuszamló homok-tömegeknek.

Közgazdaság.

— **Raktárkimutatása** a magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank baresi raktárainak. Készlet folyó hó 15-én 85091 mm. 688900 frt biztosítási érték. Beraktárlás f. hó 15-től 30-ig 45374 mm. 322000 frt bizt. ért. Összesen 130465 mm. 1010900 frt bizt. ért. Kiraktárlás f. hó 15-től 30-ig 45901 mm. 320200 frt bizt. érték. Készlet f. hó 30-án 84564 mm. 690700 frt bizt. érték. Részletezés: 53268 mm. buza, 643 mm. rozs, 1248 mm. árpa, 4157 mm. zab, 18640 mm. tengeri, — mm. repeze, 172 mm. hüvelyesek, 472 mm. liszt. 5964 mm. különféle

Budapesti gabonatőzsde. (Reich Jenő és társa jelentése.) Buzában szilárd a hangulat, az árak mérsékelten emelkedtek. Rozs gyengén van kinalva, a kereslet szintén mérsékelte árak 5—10 krral csökkentek. Árpa az árban változatlan maradt. Zabért szín és tisztaság szerint 5.60 — 6.25 frtot fizetnek. Tengerit 3.40—4.50 frton fizettek. Repezeben forgalom nem volt s e czikk névlegesen 11.—11.50 frtot jegyez aug.-szeptemberi határidőre. Vadrepeze 4.—25—75 frt, gomborka 8.—8.50 frtot, lenmag 8—9 frt, köles 4.50—4.75 frt, búkköny 4.75—5 frt.

— **Az orsz. szőlőtelepítő szövetkezet.** E nem régen alakult szövetkezet, melynek célja a szőlők rekonstrukciójának előmozdítása, e napokban tartotta Földváry László ismert nevű szőlőgazda elnöklelte alatt első igazgatósági ülését. Ennek megállapodásai a következők. A tagok szőlőt a szövetkezet telepíti be s adja át a tulajdonosnak, ki a telepítés költségeit csak is a negyedik évben kezdi fizetni. E költségek, beleértve a négy évi művelésre tett kiadásokat, 4—800 frtra irányoztatnak elő holdanként. E mellett a szövetkezet, melynek tagja mindenki lehet, ha egy üzlet-részt aláírt, vállalkozik arra is, hogy a

tagok esemege szőlőjét vagy borát külföldön eladja s a szőlőművelésnél szakértő egyének utján tanácsosal szolgál. Ezek a szakértők az ország szőlőtermelő vidékein élnek állandó összeköttetésben a gazdaközönsséggel. A szövetkezet élén ismert nevű egyének állanak, mint Földvári László, Nagy György kir. tanácsos, a volt temesvári jószágigazgató, Luppá Péter és Horváth Jenő dr. A szövetkezet hivatalos helyisége Nagymező-utca 12. szám alatt van, a hol az érdeklődőknek mindennemű fölvilágosítást szivesen megadnak.

— **A triestri általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előtünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és mint minden évben úgy az idén is számos rondkivül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ezen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság a napirend előtt szomorú kötelességnek felelt meg, midőn elhunyt, felejtetlen, érdemdús magyarországi képviselőjéről **Rott Józsefről** következőképen emlékezett meg kegyeletteljesen: — „**Rott József** budapesti képviselőségünk főnöke, legelőkelőbb munkatársunk, ki kora ifjúsága óta „felülmulhatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait „a társaság érdekeinek, a mult év végén súlyos betegségnél esett áldozatul. **Rott József**, elhunyt kartársunk emlékéit mindig tiszteltben fogjuk tartani és Önök bizonyosan csatlakoznak mély gyászunkhoz és ennek ünnepies kifejezést is fognak adni.

Az évi jelentésből látjuk, hogy az **életbiztosítási osztály díjtartaléka** 1896. évi december 31-én 3,682.783 frt 61 krral 48,914.760 frt 37 krral emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 189,549.380 frt 95 krt tetek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,887.184 frt 57 krra rugtak.

A tűz és szállítmány-biztosítási ágakban a díj- és illeték-bevétel 11,660.231 frt 19 kr. volt; miből 4,694.768 frt 19 kr. viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy e tisztá díjbevétele 6,965.463 frtra rugott, mely összegből 3,315.061 frt 39 kr. mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 31,896.255 frt 27 krra emelkedett.

Károkért a társaság 1896-ban 9,890.288 frt 74 krt folyósított. Ehhez hozzáadva, az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 291,247.887 frt 35 krral igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből **házakra 54,452.856 frt 37 kr.** esik, mely összeget a társaság **166.000 káresetben** fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen **6,554.104 frt 64 krra** rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti **nyereségtartalék**, mely 2,625.000 frtot tesz ki, az **értékpapírok árfolyamíngadozása** és fedezetére alakított tartalék, mely dacára annak, hogy e czélra egy **500.000 frtos külön tartalék** áll fenn, az évi nyereségből kihalított 280.000 frttal **3.849.104 frt 64 krra** emeltetett fel és továbbá a 80.000 frtra rugó **kétes követelések tartaléka**. — Ezekon kívül fennáll még egy **120.000 frtot** kitevő külön alap, melynek

az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 61,051.211 frt 83 krról 66,174.010 frt 30 krra emelkedtek. Ezen értékekből több mint 18 millió magyar értékre esik.

Ez alkalommal felemlítendőnek tartjuk, hogy a cs. és kir. felső uralkodó család magán és alapítványi uradalmainak Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyári tűz ellen a triesti általános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generalinál) és a természetnyek jég ellen az Assicurazioni Generali leányintézeténél a Magyar jég és vízontbiztosító részvénytársaságnál hosszú időre lettek biztosítva.

Hirdetések.

Pántlikagilisztában és gyomorbajban szenved az emberiség fele része.

A szenvedő emberiség vigasztalására és segélyére!

Kik galandféregben és gyomorbajban szenvednek!

Pántlikagiliszta fejestől, és gyomorbaj

a páfrány-tokocskák által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen elhajtatik.

Egyedül valódi kapható:

Schneider József
gyógyszerész, Resicán, fő-utca 3.
(Délmagyarország.)

Védjegy.

Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jótállást nyújtatik. Nem árt, ha a pántlikagiliszta-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — Törvényesen védve. — Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére frt 3.50 postai utánvétellel vagy a fenti összegnek előre való beküldésével. A pántlikagiliszta tünetei a következők: az arc halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesóványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság, felváltva mőhó étvágytalanság, gyakori rosszullet vagy épen ájulások és szédülés főleg éhgyomor-nál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felbőgés, bélgöres, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró szívó fájdalmak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendetlenségei különösen nőknél, gyakori, véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntóság és a halál óhaj-tása. Továbbá itt minden gyógyszer kapható. **Santaltokocskák** hatásukban felülmulthatlanok, gyorsan és biztosan gyógyítanak nőknél és uraknál elgyengült férfierőt, huyesófolysokat, folyásokat nőknél és uraknál befecskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Makacs baj ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódi kapható:

Schneider J. gyógyszerész, Resicán, fő-utca 3.
(Délmagyarország.)

Millió betegnek segített már ez a szer. Itt még kapható a legjobb iszákosság (részegség) elleni szer, 1 üveg ára 2 frt, öreg bajnál 4 frt.

VASUTI MENETREND.

Barcsról indul:

Kanizsára	reggel	8 óra	45	percz
"	délelőtt	11	05	"
"	este	9	15	"
Pécs — Szigetvárra	reggel	7	31	"
"	délelőtt	5	15	"
Pákráczra	reggel	8	16	"
"	este	5	20	"
Somogy-Szobbra	reggel	4	16	"
"	délelőtt	1	20	"

Barosra érkezik:

Kanizsáról	reggel	7 óra	21	percz.
"	délelőtt	4	50	"
"	este	9	55	"
Pécs — Szigetvárról	délelőtt	10	51	"
"	este	8	55	"
Pákráczról	délelőtt	10	53	"
"	este	8	05	"
Somogy-Szobbról délben	12	28	"	"
"	este	8	35	"

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, minden nemű gazdasági gépekből, u. m.:

4, 6 és 8 HP gőzcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszalók, szecsavágók, répavágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csöves tengeri darálók egy és két járatu őrlőmalmok olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összetörődését okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt árakon való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelt közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

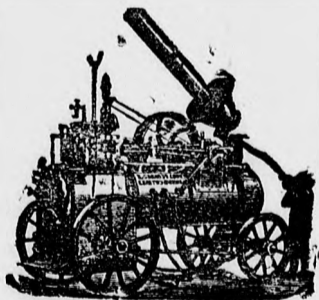
Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyenesen hozzánk czimzendő, szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni.

Teljes tisztelettel

SCHLIK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.

12-18

Budapest, Külső váczi-ut 29-37.

KOTZÓPÁL

gépész mérnök

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 18. sz.

Ajánl 2 $\frac{1}{2}$, 3, 3 $\frac{1}{2}$ és 4 lóerejű

SZÖGES CSÉPLŐKÉSZLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 32 lóerejű

sínes gőzcséplő-készleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel. Pa és szénfütésű és eredeti szalmafűtő GÖZMOZGONYOKAT. Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulhatlan 40 százalék tüzelőanyag megtakarító

COMPOUND GÖZMOZGONYOKAT,

legjobbnek ismert brandtforti önműködő amerikai kévekötő arató gépeket. Eredeti amerikai széna gyűjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált ruddal. Sorvető és szóravető gépeket és mindenemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek.

VIDÉKI ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztosítási ág 1896.

KIADÁS.

BEVÉTEL.

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Kifizetések (a kárfelveteli költségekkel együtt):					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2 69964	32			1. Díjtartalek, levonva a viszontbiztosítók részét	3170600	52		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	998876	53			2. Tökésített nyereségtartalek	1312500	—		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	17	09			3. Értékpapírok arfolyamtartaleka	19 753 77	—		
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	73971	62	383829	56	4. Kétes követelések tartaléka	40000	—	5550615	29
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):					II. Független károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	27721	70			1. Tűzbiztosítás	345156	17		
2. Jutalékok	822204	69			2. Szállítmánybiztosítás	285690	06		
3. Folyó igazgatási költségek	821208	93	1671135	32	3. Jégbiztosítás	420	—		
4. Adók és illetékek			521133	79	4. Balesetbiztosítás	50941	52	682237	75
III. Leírások és egyéb kiadások:					III. Díjbevétel (levonva a törlesztéseket):				
1. Leírások kétes követelésekre	2513	44			1. Tűzbiztosítás	frt 8.307.924-34			
2. Egyéb kiadások: Járulékok és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	70684	45	73194	89	le: viszontbiztosítás	3.387.478-93	4920445	41	
IV. Tartalék függő károka:					2. Szállítványbiztosítás	frt 2.818.393-74	1511104	4	
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	407413	74			le: viszontbiztosítás	1.307.289-26	84014	51	6515564
2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbizt. részét	402937	98			3. Balesetbiztosítás (levonva a viszontbiztosítók részét)				
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	501	—	810852	72	IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					1. Kölcsön- és leszámítási kamat, továbbá hitelintezeteknél és takarékpénztáraknál eszközölt betétek kamata	34350	23		
1. Díjtartalek:					2. Jelzálogkövetelések kamatai	4000	—		
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	295475	85			3. Értékpapírok kamata	205037	71		
b) Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	359585	51	3315061	39	4. Ingatlanok tiszta hozadéka	52126	20	298514	14
2. Tökésített nyereségtartalek	142500	—			V. Egyéb bevételek:				
3. Értékpapírok arfolyamtartaleka	193 689	44			1. Kötvényilletékek	517744	15		
4. Kétes követelések tartaléka	40000	—	2388160	44	a) Tűzbiztosítás	16168	96		
VI. A balesetbiztosítási társaság viszontbiztosítása			147193	84	b) Szállítványbiztosítás	1350	35	555263	56
VII. Évi üzleti nyereség			829478	76	c) Balesetbiztosítás			8115	67
Összesen			13590310	71	2. Könyvszerű arfolyam nyereség értékpapírokon				
					Összesen			13 90340	71

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1896).

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:					I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:				
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	276 800	03			1. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	41800598	56		
2. Eléles esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	59 428	04			2. Díjtartalek (levonva a viszontbiztosítók részét)	3431378	20		
3. Járadékfizetések	114 360	35	3501688	42	3. Külön tartalek a kamattal esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	40000	—		
II. Független visszavásárolt könyvtartás, levonva a viszontbiztosítók részét			848740	29	4. Tökésített nyereségtartalek	1312500	—		
III. Osztalék fizetések biztosítottaknak			136122	09	5. Értékpapírok arfolyamtartaleka és kiegészítő tartalek	1734396	67		
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térít-ményeit):					6. Kétes követelések tartaléka	40000	—		
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	38174	94			7. A biztosítottak osztalékajaja	759508	92	49135482	35
2. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	352063	72			II. Független károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):				
3. Folyó igazgatási ügyek	53103	72			1. Halál esetre szóló és vegyes biztosítások	7 050.183-53			
4. Behajlási jutalékok	1 0714	85			levonva a viszontbiztosítási díjat	314.256-08	6735927	45	
5. Orvosi költségek	69 24	42	1199887	15	2. Elélesi biztosítások	684.651-18	682381	71	
6. Adók és illetékek			86109	23	3. Járadékfizetések	2.096-77	152349	56	7570531
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követelésekre és ingatlanra			7288	14	IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
VI. Független károk tartaléka:					1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint a hitelintezeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	10549	72		
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	325472	90			2. Kölcsönre adott kölcsönök kamatai	21491	23		
2. Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	176315	02			3. Jelzálogkövetelések kamatai	12999	69		
3. Járadékfizetések	4693	38	506400	30	4. Értékpapírok kamatai	1693474	53		
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:					5. Ingatlanok tiszta hozadéka	205037	85	2273151	52
1. Díjtartalek:					V. egyéb bevételek:				
a) Haláles, szóló és vegyes bizt., lev. a viszontbiztosítók részét	frt 40.713.609-93				1. Kötvényilletékek	47877	98		
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	4.612.967-12				2. Egyéb üzmi bevételek	55857	71		
c) Járadékfizetések	1.431.362-41		46787069	49	3. Könyvszerű arfolyamnyereség értékpapírokon	77947	53	8 2633	29
2. Díjtartalek:					Összesen			693 525	25
a) Haláles, szóló és vegyes bizt., lev. a viszontbizt. részét	1.880.561-90								
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	123.255-98		306320	88					
3. Külön tartalek a kamattal esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	180000	—							
4. Tökésített nyereségtartalek	1312500	—							
5. Értékpapírok arfolyamtartaleka és kiegészítő tartalek	233444	20							
6. Kétes követelések tartaléka	40000	—							
7. A biztosítottak osztalékajaja	62036	83	5311091	40					
VIII. Évi üzleti nyereség			627693	23					
Összesen			6033525	25					

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. december 31-én.

Folyó számla	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó számla	A tétel neve	A		B		Összesen	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.			forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
1	A részvényesek adósevelei a tőke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Ingatlan birtok	—	—	—	—	—	—	2	Tökésített nyereségtartalek	1312500	—	1312500	—	2625000	—
3	a) Városi ingatlanok	—	—	4655000	—	4655000	—	3	a) Tartalék alap az értékpapírok arfolyam ingadozásának fedezésére	1056660	44	2033417	20	308974	61
4	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600	—	—	—	1277600	—	4	b) Kiegészítő tartalek	—	—	506400	—	506400	—
5	Gárdas- és termények	136155	11	—	—	136155	11	5	Tartalék alap a kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
6	a) Építés alatt álló intézeti ház Prágában	—	—	925089	91	92 089	91	6	a) Díjtartalek folyó biztosításokra az A mérlegben	3315061	39	—	—	3315061	39
7	b) Építés alatt álló intézeti ház Milánóban	—	—	15564	72	15564	72	7	b) Díjtartalek a folyó biztosításokra az A mérlegben	—	—	4678799	49	4678799	49
8	Kölcsönök a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	5690988	18	5690988	18	8	c) Külön alap a kamattal esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	2006820	88	2006820	88
9	Kamatok a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	—	—	—	—	9	Tartalék függőben levő kifizetésekre az A mérlegben	810852	72	—	—	810852	72
10	Kamatok a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	—	—	—	—	10	az A mérlegben	—	—	506100	30	506100	30
11	Kamatok a társaság életbizt. kötvényeire	—	—	—	—	—	—	11	az B mérlegben	—	—	—	—	—	—
12	Rendelkezésre álló pénzek hitelintezeteknél és takarékpénztáraknál	1488356	22	129254	13	1617610	35	12	Osztalék alap az életbiztosításban nyereménnyel biztosítottak javára	—	—	620386	83	620386	83
13	Készenléti készlet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	326555	97	34428	11	361284	08	13	A hivatalnokok ellátási pénztárána vagyon	767613	86	—	—	767613	86
14	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	259733	12	42017	69	301780	81	14	Jelzáloghitelek	—	—	—	—	—	—
15	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	1146399	82	232505	20	1379205	02	15	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	1092734	10	55884	44	1148618	54
16	Maradvány a B mérleg folyó számlájából	551146	17	—	—	551146	17	16	Egyenleg az A mérleg folyó számláján	41127	40	—	—	41127	40
17	Adósság különböző címek alatt	286069	84	14818	05	300887	89	17	Egyenleg az A mérleg folyó számláján	—	—	551146	17	551146	17
18	a) Letételek készesség és biztosíték gyanánt	1722076	30	1831395	55	3553471	85	18	Hitelek különböző címeken	294056	35	551445	21	349501	57
19	b) Letétel Goldschmiedt alapítvány	3000	—	—	—	3000	—	19	Betétek készesség és biztosíték gyanánt	1722076	30	1831395	55	3553471	85
20	c) Besso József alapítvány	600	—	—	—	6000	—	20	Girard alapítvány	5213	74	—	—	5213	74
21	d) Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—	21	Goldschmied alapítvány	4977	50	—	—	4977	50
22	Balozat és vasszekrények a társaság összes hivatalainak, csőfények, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—	22	Besso József alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
23	Előre fizetett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—	23	Calabi R. alapítvány	3000	—	—	—	3000	—
	A 1896. dec. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezetvények értéke: frt. 31.896.255,27.	13912113	42	59673761	31	73585873	73		a) Nyereség előírás (A mérleg)	frt. 1.060,86					
									b) Nyereség az évi üzletből	829.178,76					
									Összesen	830239	62	627693	23	1457937	85
									A jövő években lejárandó tűzbiztosítási díjak	31806255,27					

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
 Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Baró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Baró Morpurgo József, Segré V.
HUGEDÜS SÁNDOR, igazgató tanácsos.
 A vezérigazgató: **Richter Ottó.**
 Magyarországi vezérigazgató: **Steinhardt, Póór.**

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgatóknál kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak az élet-, tűz-, szállítvány és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások a Első o. ált. baleset ellen biztosító társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtnak el.

A barestelepi főigazgató.
BREUER FERENCZ.

Nyomatott Osv. Habianac Augusznénál Barcon.